

ROTTERDAMSCH JAARBOEKJE

1943

ROTTERDAMSCH JAARBOEKJE 1943

ONDER REDACTIE VAN
MR H. C. HAZEWINKEL
GEMEENTE-ARCHIVARIS

ONDER BESCHERMING VAN
HET GEMEENTEBESTUUR

VIJFDE REEKS, 1STE JAARGANG, ROTTERDAM 1943
W. L. & J. BRUSSE'S UITGEVERSMAATSCHAPPIJ N.V.

INHOUD

VOORWERK

	Blz.
Gemeentebestuur	IX
Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zuid-Holland	IX
Inlichtingen omtrent enkele instellingen tot bevordering van wetenschap en kunst	X
Dagelijksche kroniek	XV
Aanwinsten van de archiefverzameling in 1942 . . .	L
Beknopt overzicht van de voornaamste openbare werken in 1942, voorbereid en uitgevoerd door den Gemeentelijken Technischen Dienst en door particulieren, door Ir. W. G. Witteveen en Ir. L. J. van Dunné . .	LII

MENGELWERK

Hoe kwamen de Rotterdammers drie eeuwen geleden aan den kost?, door Mr H. C. Hazewinkel . . .	1
De Rotterdamsche Toeback-Coopers, door Mr W. G. D. Murray	19
Drie jaren van Europeesche spanning, 1830-1833, door Mr W. Suermondt Wzn.	84
Abram van Rijckevorsel Hzn., 1790-1864, door J. E. van der Pot	111
De bagage van den resident, door J. P. van der Weele	153
De handel in meekrap te Rotterdam in de achttiende eeuw, door J. Louwman	171
Rotterdam onder de Bataafsche Republiek, door Mr F. C. Koch, X, Censuur, Propaganda en Politie	185
Spangen en de Van der Spangen's, door J. G. N. Renaud	203
Starrenburg, door J. G. N. Renaud	213

BLADVULLINGEN

Knoeierijen in den kunsthandel	18
Zedenbederf	110
Papegaaischieten	152
Galgenhumor	184
Ruilhandel	202
Geen samenscholingen voor de raadkamer	212

PRENTEN

Blz.

1. Portret van Abram van Rijckevorsel Hzn. Frontispice
  2. Bijeenkomst van directeuren en bedrijfsleiders, georganiseerd door het N.V.V. Spreker H. J. Woudenberg XVIII
  3. Etalage van het modemagazijn Gerzon bij gelegenheid van de Winterhulpcollecte in Februari 1942 . . . XIX
  4. De burgemeester en de Beauftragte des Reichskommissars, Dr C. Völckers, bij gelegenheid van de opening der barnsteententoonstelling in het Raadhuis op 25 Maart 1942 XXII
  5. Roggeoogst langs de Vroesenlaan XXXIX
  6. Gebrandschilderd raam in de Hoflaankerk (Atelier G. van Geldermalsen) XLVIII
  7. Detail van het gebrandschilderde raam in de Hoflaankerk XLIX
  8. Charloïssche Lagedijk, hoek Korperweg. Naar een krijttekening van A. Borel L
  9. Laanslootscheweg. Naar een potloodtekening van Jan van de Ven . . . . . Tusschen L en LI
  10. Een gezicht op Overschie van de Delfshavensche Schie af. Naar een tekening in sepia van Ch. Kemper . . . . . Tusschen L en LI
  11. Het Witte Huis van het Oudehoofd gezien. Naar een aquarel van wijlen P. C. Pot LI
  12. Maastunnel. Ingang van de roltrappenschacht . . LII
  13. Maastunnel. Autotunnel vóór de opening . . . LIII
  14. Graafwerk voor de waterkeering Beursplein-Blaak LV
  15. Rookers. Naar een prent van Adriaan Brouwer in de Atlas Van Stolk (no. 2106) 19
  16. Interieur van een tabakskerverij en eesterij (eind 18de eeuw). Naar een sepiatekening in de Atlas Van Stolk (no. 3880) 56
  17. Interieur van den afgebranden snuifmolen aan het Veenpad . . . . . Tusschen 56 en 57
  18. Kollerganger, dienende tot het malen van specerijen en karotten, in den afgebranden snuifmolen aan het Veenpad . . . . . Tusschen 56 en 57
- VI

19. Carottenfabricage op den molen De Lelie aan den Plaszoom 57
20. Tabakszakje met adres van P. H. Konings te Rotterdam, met geteekende randversiering (1863) . . . 64
21. Afbeelding op een tabakszakje van de firma Josephus van Minderop te Rotterdam (c. 1790) Tusschen 64 en 65
22. Afbeelding op een tabakszakje van Wouter Venroy te Rotterdam (c. 1750) . . . . . Tusschen 64 en 65
23. Spotprent op de Regie in de Atlas Van Stolk (no. 6254) 65
24. Portret van W. Suermondt Bzn. Naar een schilderij van J. Spoel 84
25. Portret van Abram van Rijckevorsel Hzn. op ongeveer zesentwintigjarigen leeftijd, naar een schilderij in het Rotterdamsch Leeskabinet 112
26. Portret van Anna Jozina van der Pot, moeder van Abram van Rijckevorsel Hzn. Naar een schilderij van C. Cels in het Rotterdamsch Leeskabinet 113
27. Portret van Cornelia St. Martin, echtgenoot van Abram van Rijckevorsel Hzn. Naar een schilderij van H. A. de Bloeme in het Rotterdamsch Leeskabinet 128
28. Huize Rubroeck, aan de Rotte. Naar een photo in het Rotterdamsch Leeskabinet 129
29. Penning op C. C. Rumpf 153
30. Borstbeeld van Benjamin Raule, door den beeldhouwer Görtz, 1902 153
31. Huis aan den Toerijstuijn. De gevelsteen stelt een meekrapbaal voor 172
32. Opgegraven fundamenten van Starrenburg . . . 214
- 33-35. Gedeelten van de blootgelegde fundamenten van Starrenburg 216
- 36-38. Gedeelten van de blootgelegde fundamenten van Starrenburg 217
39. Fragment van een versierde kan van rood, geglaazuurd aardewerk, gevonden bij de opgraving van Starrenburg 217

	Blz.
40. Doorsnede van den afvoerkoker in de fundamenten van Starrenburg	218
41. Halsfragment van een kan of kruik gevonden bij de opgraving van Starrenburg	221
42. Afbeelding van scherven bij de opgraving van Star- renburg gevonden	223